

Plānojums tematam

Valoda – koks. Valodas funkcijas. Saziņa

Atbilstība Skola2030

Valodu brīnumainā pasaule. Kādas ir valodas funkcijas un to nozīme saziņā?

Tas nav kino, tā ir dzīve. Kas ir saziņas situācija, un kā lietot tai atbilstošus valodas līdzekļus?

Temata mērķis

Palīdzēt skolēniem uztvert valodas funkcijas saziņā un izteikt savu domu teikumos, pareizi lietojot lielos sākumburtus un pieturzīmes teikumu beigās, tiešās runas teikumos un teikumos ar uzrunu un uzrunas grupu. Gūt priekšstatu par latviešu valodu indoeiropiešu valodu saimē.

Stundu skaits

Apakštemati

2	Ko un kā šogad mācīsies?
1	Kāpēc vajadzīga valoda?
1	Teikums – saziņas vienība
1	Ar kādiem līdzekļiem cilvēks sarunā atspoguļo emocijas?
2	Pieturzīme teikuma beigās
1	Kā raksturot saziņas situāciju?
3	Pieturzīmes tiešās runas teikumos

Stundu skaits

Apakštemati

1	Kā lasīt sarunu?
2	Uzruna un uzrunas grupa runā un rakstos
1	Pārbaudes darbs
2	Projekts. Saruna mutvārdos un tās pieraksts
1	Kur pasaules valodu kokā ir latviešu valoda?
2	Projekts. Mans valodu koks

Resursi

2 stundas

Apakštemats Ko un kā šogad mācīsies?

VL.6.1.1.4.

Jēdzieni
mācīšanās

Sasniedzamais rezultāts

Saskata rakstītā tekstā kļūdas.
Aizstāj angļu valodas vārdus ar latviešu valodas vārdiem.
Analizē un pārdomā, kā labāk mācīties.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 4.–5.lpp.

1 stunda

Apakštemats Kāpēc vajadzīga valoda?

VL.6.1.1.1.

Jēdzieni
valoda, funkcija, secinājums,
valodas funkcija

Sasniedzamais rezultāts

Stāsta, kāpēc cilvēki lieto valodu, minot vismaz 5 atšķirīgus nolūkus.
Zina, kas ir funkcija.
Vienā teikumā apkopo secinājumu par valodas funkcijām.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 8.–9.lpp.

1 stunda

Apakštemats Teikums – saziņas vienība

VL.6.1.1.3. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni
teikums, lielais sākumburts,
pieturzīme, pauze, teikuma
pazīmes, atslēgvārds

Sasniedzamais rezultāts

Zina teikuma pazīmes.
Veido saprotamus teikumus.
Teikumus sāk ar lielo sākumburtu.
Teikumu beigās liek pieturzīmi.
Nosaka atslēgvārdus tekstā.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 10.–12.lpp.

1 stunda

Apakštemats Ar kādiem līdzekļiem cilvēks sarunā atspoguļo emocijas?

VL.6.3.1.3. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni

pieturzīme, verbāla saziņa,
neverbāla saziņa, žests,
mīmika, intonācija

Sasniedzamais rezultāts

Zina, kas ir verbāla saziņa, neverbāla saziņa, mīmika, žests, intonācija.
Runā teikumus ar atbilstošu intonāciju.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 13.–15.lpp.

2 stundas

Apakštemats Pieturzīme teikuma beigās

VL.6.3.1.3. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni

teikums, punkts, jautājuma zīme,
izsaukuma zīme, stāstījuma
teikums, jautājuma teikums,
izsaukuma teikums, vēlējuma
teikums, pamudinājuma
(rosinājuma) teikums, daudzpunkte

Sasniedzamais rezultāts

Prot lietot atbilstošas pieturzīmes teikmu beigās.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 16.–19.lpp.

1 stunda

Apakštemats Kā raksturot saziņas situāciju?

VL.6.1.1.3. / VL.6.1.1.4. / VL.6.1.1.7.

Jēdzieni

saziņas dalībnieks, saziņas
temats, saziņas laiks, saziņas
vieta, saziņas nolūks

Sasniedzamais rezultāts

Nosaka saziņas dalībniekus, tematu, laiku, vietu un nolūku.
Izteiksmīgi lasa lomās, ievērojot teikumu beigu pieturzīmes.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 20.–23.lpp.

3 stundas

Apakštemats Pieturzīmes tiešās runas teikumos

VL.6.3.1.7.

Jēdzieni
tiešā runa, piebilde, pēdiņas,
kols, komats, pieturzīme
teikuma beigās

Sasniedzamais rezultāts
Tiešās runas teikumos atšķir piebildi un tiešo runu.
Lieto pareizas pieturzīmes, ja piebilde atrodas teikuma sākumā.
Lieto pareizas pieturzīmes, ja piebilde atrodas teikuma beigās.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 24.–30.lpp.

1 stunda

Apakštemats Kā lasīt sarunu?

VL.6.1.1.4. / VL.6.1.1.7. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni
saziņa, saziņas dalībnieki, saziņas
nolūks, piebilde

Sasniedzamais rezultāts
Pievērš uzmanību informācijai piebildē un lasa tiešās runas teikumus
ar atbilstošu intonāciju.
Izmanto dažādus vārdus *sacīt, jautāt, izsaukties, saukt* vietā.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 31.–33.lpp.

2 stundas

Apakštemats Uzruna un uzrunas grupa runā un rakstos

VL.6.2.1.5. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni
uzruna, komats, izsaukuma zīme,
jautājuma zīme, domu karte,
uzrunas grupa, e-pasta vēstule

Sasniedzamais rezultāts
Nosaka uzrunu un uzrunas grupu teikumā.
Lieto iederīgas pieturzīmes, atdalot uzrunu, uzrunas grupu, kā arī
teikuma beigās.
Raksta e-pasta vēstuli, ievērojot runas etiķeti.
Grupē informāciju domu kartē.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta
darba burtnīca 34.–39.lpp.

1 stunda

Pārbaudes darbs

VL.6.1.1.3. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni

saziņas situācijas raksturojums,
tiešā runa, uzruna, uzrunas grupa

Sasniedzamais rezultāts

Pazīst tekstā teikumus ar uzrunu un uzrunas grupu.
Pareizi lieto pieturzīmes teikumos, atdalot uzrunu un uzrunas grupu.
Pazīst tekstā tiešās runas teikumus.
Pareizi lieto pieturzīmes tiešās runas teikumos, atdalot piebildi dažādās vietās teikumā un tiešo runu.
Uztver saziņas situāciju un veido sarunu, rakstot tiešās runas teikumus ar piebildi dažādās vietās teikumos un uzrunu un uzrunas grupu.

2 stundas

Projekts. Saruna mutvārdos un tās pieraksts

VL.6.1.1.4. / VL.6.2.1.3. / VL.6.3.1.3. / VL.6.3.1.7.

Jēdzieni

saziņas nolūks, saruna, tiešā runa,
uzruna, uzrunas grupa, skečs

Sasniedzamais rezultāts

Izdomā loģisku sarunu.
Attēlo sarunu, izmantojot piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus.
Pieraksta sarunas tekstu, izmantojot tiešās runas teikumus ar uzrunu (uzrunas grupu).
Lieto tiešās runas teikumos iederīgas pieturzīmes.
Lieto uzrunas (uzrunas grupas) atdalīšanai iederīgas pieturzīmes.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta darba burtnīca 40.–42.lpp.

1 stunda

Apakštemats Kur pasaules valodu kokā ir latviešu valoda?

VL.6.3.1.1. / VL.6.1.1.3.

Jēdzieni

latviešu valoda, lietuviešu valoda, prūšu valoda, lībiešu valoda, radniecīgas valodas, baltu valodas, dzīva valoda, mirusi valoda, dialekts

Sasniedzamais rezultāts

Atrod tekstā atbildes uz jautājumiem, uzskatāmi norāda tās.
Atrod nepieciešamo informāciju vizuālā materiālā.
Zina, ka ticama informācija par valodas jautājumiem ir mājaslapās *valoda.lv*, *tezauris.lv*.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta darba burtnīca 43.–47.lpp.

Jēdzieni

valoda, vizuāla informācija, stāstījums, plakāts

Sasniedzamais rezultāts

Sagatavo informāciju pēc dotajiem kritērijiem.
Prezentē patstāvīgi sagatavoto vizuālo un verbālo informāciju.
Vērtē klasesbiedru darbu, pamato to.
Raksta aprakstu, izmantojot nepabeigtos teikumus.

Resursi

Mācību grāmatai pielīdzināta darba burtnica 48.–51.lpp.

Mācību priekšmeta standartā izvirzītās prasības, beidzot 6. klasi

- VL.6.1.1.1. Pamato latviešu valodas nozīmi Latvijas sabiedrībā un savā dzīvē, kā arī dzimtās valodas nozīmi citu valodu apgūvē.
- VL.6.1.1.3. Veikli un ar izpratni lasa mācībām un savām interesēm atbilstošu tekstu. Atrodot tajā galvenos vārdus un frāzes, atbildot uz jautājumiem un uzdodot jautājumus pašiem, nosaka teksta galveno domu un tajā paustās idejas. Formulē viedokli par izlasītā teksta noderīgumu un turpmākajām izmantošanas iespējām.
- VL.6.1.1.4. Iesaistās saziņā, ievērojot saziņas tematu, dalībniekus, vietu, laiku un nolūku. Izmanto piemērotus verbālos un neverbālos saziņas līdzekļus.
- VL.6.2.1.3. Pirms teksta veidošanas veic piezīmes un plāno savu tekstu, reflektē par šo posmu, izvērtē to un pārrunā savas ieceres ar citiem. Veido stāstījumu. Raksta vēstījumu un aprakstu.
- VL.6.2.1.5. Raksta patstāvīgi ielūgumu un apsveikumu, pēc parauga un patstāvīgi – privātās un lietišķās vēstules, iesniegumu, paskaidrojumu, arī digitālajā formā un e-vidē.
- VL.6.3.1.3. Runā ievēro pareizrunas normas, loģiskās pauzes un intonāciju. Pamato skaņu un vārdu nozīmi valodā iztēles un emociju attīstīšanai, piemēram, valodas spēlēs un dzejā.
- VL.6.3.1.7. Izmanto sava teksta veidošanā vienkāršus un saliktus teikumus, tiešās runas teikumus, uzrunu, vienlīdzīgus teikuma locekļus.